

**De relatie tussen slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag op het
zelfvertrouwen, gemodereerd door sociale steun**

Bobbi Ketel

SNR: 2044211

Tilburg School of Social and Behavioural Sciences, Tilburg University

BSc Psychologie, Major Forensische Psychologie

Bachelorthesis Forensische Psychologie, 500975-B-12

1^e beoordelaar: Dr. Cedric Stalpers

2^e Beoordelaar: Jenthe Mens

29-06-2022

Samenvatting

Studies naar seksueel grensoverschrijdend gedrag gaven het vermoeden dat slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag schadelijk zou zijn voor het zelfvertrouwen van het slachtoffer. Eerdere studies lieten al een positief verband zien tussen sociale steun en zelfvertrouwen bij slachtoffers. In deze thesis stond de volgende vraag centraal: ‘Wat is de rol van sociale steun op de relatie tussen slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen?’.

Om deze vraag te beantwoorden was de SEQ-DoD gebruikt. Deze vragenlijst was vertaald naar het Nederlands en aangevuld met items om onder andere zelfvertrouwen en sociale steun te meten. In totaal hadden 286 Nederlandse studenten met een gemiddelde leeftijd van 22,04 jaar oud, deze vragenlijst ingevuld. 42,9% van de participanten gaf aan ongewenste fysieke seksuele aandacht minimaal één keer te hebben meegemaakt. 13,7% van de participanten heeft minimaal één keer seksuele dwang meegemaakt. De multiële regressieanalyse toonde aan dat er geen significant interactie-effect was tussen sociale steun en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dat betekent dat sociale steun de relatie tussen seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen niet modereerde. Er was wel een significant positief hoofdeffect van sociale steun op zelfvertrouwen. Deze studie heeft implicaties voor preventieve aanpakken en slachtofferbehandelingen. De beperkingen en sterke punten van deze thesis worden verder toegelicht in de discussie.

Steekwoorden: Seksueel grensoverschrijdend gedrag, sociale steun, zelfvertrouwen, slachtofferschap, Sexual Experiences Questionnaire (SEQ-DoD), studenten

Sinds 2017 is er meer publieke aandacht gekomen voor seksueel grensoverschrijdend gedrag door het ontstaan van de ‘#MeToo’ beweging, waarbij seksuele intimidatie en seksueel misbruik publiekelijk werd aangekaart (Alaggia & Wang, 2020). Seksueel grensoverschrijdend gedrag bestaat uit gedrag of de toenadering van iemand, met een seksuele intentie waarbij de grenzen (fysiek en/of emotioneel) van een persoon worden overschreden (Nederlands Jeugdinstituut, 2022). Hierbij kan er gedacht worden aan ongewenste aanrakingen, zoenen tegen iemands wil maar ook het ontvangen van seksueel getinte berichten (Nederlands Jeugdinstituut, 2022). Doordat er relatief weinig bekend is over de impact van fysieke vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag, ligt in deze scriptie de focus op ongewenste fysieke seksuele aandacht (Polce-Lynch et al., 2001). Daarnaast is er voor gekozen om te focussen op seksuele dwang, zodat zowel fysieke als niet-fysieke vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag worden onderzocht.

In Nederland zijn er tussen 2017 en 2021 gemiddeld 8.489 seksuele misdrijven per jaar geregistreerd door het CBS (CBS, 2022). Daarnaast is er in 2017 voor het laatst een inventarisatie gedaan bij jongeren ($N=20.500$) tussen de 14 en 25 jaar oud met betrekking tot slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Hierbij geeft 11% van de vrouwen en 2% van de mannen aan minimaal een keer zijn gedwongen om iets te doen op seksueel gebied dat ze niet wilden (Rutgers, n.d.). Echter wordt er verwacht dat dit aantal in de werkelijkheid hoger ligt. Dit is te verklaren door het ‘*dark number*’ fenomeen. Een groot gedeelte van delicten en daders blijft namelijk verborgen doordat ze niet worden ontdekt of aangegeven. Van alle vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag, wordt tussen de 50% en 96% niet gerapporteerd (Van den Berg, 2016).

In 2022 is er een regeringscommissaris voor seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld aangesteld, om meldingen ondubbelzinnig op te pakken (Rijksoverheid, 2022). De studie van Campbell (2008) toonde namelijk aan dat slachtoffers van seksueel

grensoverschrijdend gedrag frequent te maken krijgen met negatieve reacties uit de sociale omgeving wanneer zij aangifte willen doen. Negatieve reacties op slachtofferschap van seksueel misbruik of seksueel grensoverschrijdend gedrag, kunnen negatieve gevolgen hebben voor het mentale welzijn en zelfvertrouwen van slachtoffers. Slachtofferschap heeft hevige gevolgen voor het mentale welzijn; slachtofferschap kan zorgen voor angst, depressie en schuldgevoelens (Ullman & Najdowski, 2009). Het slachtoffer de schuld geven of diegene niet geloven, kan zorgen voor depressie of PTSS-symptomen bij het slachtoffer. Negatieve reacties kunnen er zelfs voor zorgen dat slachtoffers geen hulp gaan zoeken, terwijl het juist wenselijk is om meer zicht te krijgen op de werkelijke prevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag (Ullman & Najdowski, 2009). Er kan gesteld worden dat seksueel grensoverschrijdend gedrag en reacties erop, schadelijk zijn voor het welbevinden en het zelfvertrouwen van slachtoffers.

Zoals in de voorgaande alinea is omschreven, is er een vermoeden dat slachtoffer worden van seksueel grensoverschrijdend gedrag schadelijk is voor het zelfvertrouwen van een slachtoffer. Zelfvertrouwen kan worden samengevat als ‘het oordeel over zichzelf dat tot stand komt door zelfacceptatie, zelfrespect en zichzelf als iemand van waarde zien’ (Wylie, 1989). Zelfvertrouwen speelt een aanzienlijke rol in het leven van mensen, omdat het een basisbehoefte is (Koltko-Rivera, 2006) en bijdraagt aan het subjectief welbevinden (Du et al., 2017). Dit is de reden dat er voor gekozen is om de relatie tussen slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen te bestuderen.

Als seksueel grensoverschrijdend gedrag schadelijk zou zijn voor het zelfbeeld van een slachtoffer, is er dan een variabele die deze relatie buffert? Het doel van deze scriptie is om te achterhalen in welke mate seksueel grensoverschrijdend gedrag voorkomt en om te verkennen welke variabele een modererende rol speelt op de relatie tussen slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen. Dit onderzoek geeft

aanknopingspunten voor hulpverleners, beleidsmakers en anderen die in aanraking komen met slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Tevens verkent dit onderzoek welke vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag het meest voorkomen en of zelfvertrouwen een rol moet krijgen in slachtoffertherapie. Officiële gegevens zijn niet volledig toereikend geweest om zicht te krijgen op de daadwerkelijke prevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Hierdoor is het relevant om met behulp van enquêtegegevens de prevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag in 2022 te verkennen. De studie van Pezzella et al. (2019) wijst op de discrepantie tussen enquêtegegevens en officiële data, waarbij eerstgenoemde een hoger aantal slachtoffers telt dan de officiële data.

De studie van Mitchell et al. (2014) beschrijft dat slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag kan zorgen voor een verlaagd zelfvertrouwen. Daarnaast stelt het onderzoek van Apell et al. (2019) dat een hoog zelfvertrouwen ervoor zorgt dat het slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag beter wordt verwerkt en er beter mee wordt om gegaan ten opzichte van slachtoffers met een laag zelfvertrouwen (Apell et al., 2019). Malovich en Stake (1990) concluderen dat vrouwen met een hoog zelfvertrouwen eerder geneigd zijn om seksuele intimidatie te melden dan vrouwen met een laag zelfvertrouwen. Echter, zijn verwerking van slachtofferschap en meldingsbereidheid geen onderdelen van deze scriptie. Deze onderzoeken zijn meegenomen omdat ze het belang van een hoog zelfvertrouwen na slachtofferschap benadrukken.

De studie van Irby-Shasanmi en Erving (2020) stelt dat sociale steun ontvangen een positief effect heeft op het zelfbeeld bij vrouwen. Onder sociale steun wordt het volgende verstaan: emotionele steun en hulp bij het omgaan met stressvolle gebeurtenissen (Hyman et al., 2003). Sociale steun kan gegeven worden door familie, vrienden, partner en bijvoorbeeld instanties. Deze variabele is vaker aangehaald in onderzoek naar depressie (Wan et al., 2022), subjectief welbevinden (Cho et al., 2020) en PTSS (Yuan et al., 2021). In de studie van

Laursen et al. (2021) stelt dat vriendschappen van hoge kwaliteit een bijdrage leveren aan iemands zelfbeeld; dit komt mede doordat zulke relaties sociale behoeftes, zoals verbondenheid en intimiteit, bevredigen. Daarnaast bevorderen deze vriendschappen ook gevoelens van acceptatie. Sociale steun lijkt het verband tussen slachtofferschap en zelfvertrouwen te modereren. Een andere studie ging in op de rol van sociale steun van ouders bij slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Wanneer slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag sociale steun kregen door hun ouders, leken zij ook meer zelfvertrouwen te hebben (Hyman et al., 2003). Daarnaast gaf Shahali et al. (2019) aan dat de sociale steun van vrienden na slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag, een positieve relatie heeft met het zelfvertrouwen. Echter is er niet aangegeven via welk proces deze steun plaatsvindt. Als slachtoffers gesteund worden door hun vrienden, dan is er bij de eerstgenoemden ook sprake van meer zelfvertrouwen. Wanneer deze steun afwezig is, kan slachtofferschap veel meer zorgen voor een sterk verlaagd zelfvertrouwen. Tevens werd eerder vastgesteld door Ullman (2010) dat negatieve reacties gezien kunnen worden als het gebrek aan positieve sociale steun aan slachtoffers. Slachtoffers kunnen de afwezigheid van steun interpreteren als een negatieve reactie op hun slachtofferschap, wat kan leiden tot het zwijgen van een slachtoffer over zijn/haar ervaringen (Ullman, 2010). Doordat er in de studies van Hyman et al. (2003) en Shahali et al. (2019) bewijs is voor steun van zowel ouders als vrienden, is ervoor gekozen om de definitie van de moderator ‘sociale steun’ breed op te vatten en te conceptualiseren in deze scriptie als: ‘emotionele hulp of steun van anderen bij het omgaan met stressvolle gebeurtenissen’. Bovenstaande studies lijken te suggereren dat sociale steun, met name de sociale steun van familie en vrienden, de relatie tussen zelfvertrouwen en slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag modereert. Slachtoffers verwachten vaak dat wanneer zij hun slachtofferschap bespreken, ze verantwoordelijk worden gehouden voor hun eigen aandeel in het seksueel

grensoverschrijdende gedrag (Campbell, 2008). Zo kan een positieve reactie op slachtofferschap ervoor zorgen dat de slachtoffers minder last krijgen van een verlaagd zelfvertrouwen. Slachtoffers voelen zich dan niet ‘schuldig’ voor wat hen is aangedaan (Ullman, 2010). De aanwezigheid van steun lijkt een direct effect te hebben op zelfvertrouwen. Zo blijkt dat de aanwezigheid van sociale steun lijkt samen te hangen met een hoger zelfvertrouwen, terwijl de afwezigheid van sociale steun lijkt samen te hangen met een lager zelfvertrouwen. Slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft negatieve effecten voor het zelfvertrouwen terwijl de aanwezigheid van sociale steun positieve effecten heeft op het zelfvertrouwen. Sociale steun lijkt een buffer te zijn voor de negatieve effecten die slachtofferschap heeft op zelfvertrouwen.

Zover bekend, is er in Nederland geen onderzoek uitgevoerd naar de relaties tussen seksueel grensoverschrijdend gedrag, sociale steun en zelfvertrouwen. Desondanks kan dit ondersteunend zijn bij het aanpakken van seksueel grensoverschrijdend gedrag en het helpen van slachtoffers om hierboven op te komen. Dit sluit ook aan op de plannen van de regeringscommissaris voor seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Dit onderzoek geeft inzicht in de omvang van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast levert dit onderzoek aanknopingspunten voor preventie en behandeling.

Ten slotte is er nog niet veel bekend over de onderlinge relaties tussen zelfvertrouwen, sociale steun en slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag in Nederland. In dit onderzoek wordt er een bestaand instrument (SEQ-DoD) vertaald, getoetst en toegepast op een Nederlandse populatie. Dit instrument kan tevens worden ingezet voor vervolgonderzoek naar seksueel grensoverschrijdend gedrag.

In deze thesis staat de volgende vraag centraal:

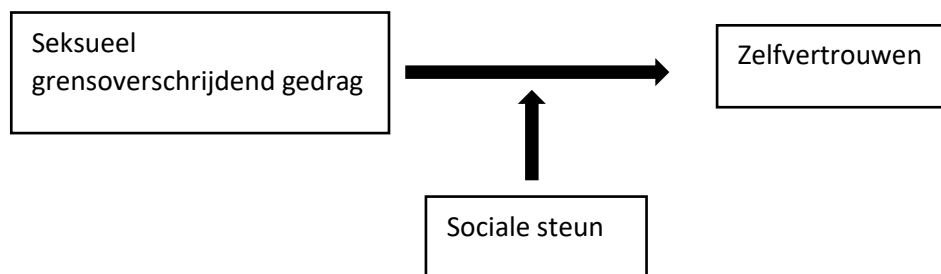
‘Wat is de rol van sociale steun op de relatie tussen zelfvertrouwen en slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag?’

Op basis van eerdere bevindingen van bovenstaande studies, worden de volgende drie hypothesen onderzocht met een multiële regressieanalyse:

Hypothese 1: Sociale steun heeft een positief effect op het zelfvertrouwen.

Hypothese 2: Slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft een negatief effect op het zelfvertrouwen.

Hypothese 3: Sociale steun speelt een modererende rol in de relatie tussen seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen.

Methode

Participanten

Voor dit onderzoek is er gebruik gemaakt van een gelegenheidssteekproef, ook wel een convenience sample. De vragenlijst is via sociale media zoals LinkedIn, WhatsApp en overige kanalen verspreid. In totaal hadden 357 Nederlandse participanten de vragenlijst ingevuld. Van hen was 82,5% student aan een Nederlandse HBO of WO-opleiding. Van alle participanten is 76,2% vrouw en 23% man en 0,8% anders.

Uiteindelijk is ervoor gekozen om alleen de participanten te selecteren die studeren en toestemming hebben gegeven voor deelname, waardoor er 286 participanten overbleven. Van hen was 77,6% vrouw, 21,7% man en 0,7% anders. De leeftijdsrange liep van 14 tot 42 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 22,04 jaar. Er is met behulp van G-power vastgesteld of de respons op de vragenlijst voldoende was. Daaruit bleek dat er minimaal 119 participanten nodig zijn, waardoor deze subsample voldoet.

In tabel 1 zijn de demografische gegevens van de participanten weergegeven.

Tabel 1

Demografische gegevens participanten, N= 286

	Gender		Leeftijd		
	Frequentie	Percentage	M	Range	S.E
Man	62	21,7%	22,550	18-42	3,311
Vrouw	222	77,6%	21,910	14-28	2,076
Anders	2	0,7%	21,000	20-22	1,414
Totaal	286	100%	22,04	14-42	2,402

Meetinstrumenten

Seksueel grensoverschrijdend gedrag: ongewenste fysieke seksuele aandacht

Er is gewerkt aan een Nederlandse vertaling van de ‘Sexual Experiences Questionnaire- Department of Defense’ (SEQ-DoD) die voornamelijk in het leger werd gebruikt bij het onderzoeken van seksueel grensoverschrijdend gedrag (Fitzgerald et al., 1999). Deze vragenlijst bevatte thema’s die vallen onder seksueel grensoverschrijdend gedrag zoals seksistische gebeurtenissen, schunnige opmerkingen, ongewenste seksuele aandacht, seksuele dwang en online seksueel grensoverschrijdend contact. Zoals in de inleiding is besproken, focust deze scriptie zich op ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang. De totale range van scores van deze twee variabelen in de vragenlijst liep van 11-33. Waarbij een hogere score betekent dat iemand vaker slachtoffer is geweest van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Tijdens een factoranalyse was er naar voren gekomen dat ongewenste seksuele aandacht te onderverdelen is in fysieke (items 3, 4 en 6) en niet-fysieke (items 1, 2 en 5)

ongewenste seksuele aandacht. Onder ongewenste niet-fysieke seksuele aandacht worden items als ‘Iemand bleef aandringen op een romantische afspraak, ondanks uw pogingen om dat te ontmoedigen’ verstaan.

Echter is ervoor gekozen om te focussen op ongewenste fysieke seksuele aandacht (Cronbach's $\alpha = 0.75$) met items als ‘iemand raakte u ongevraagd aan op een manier die u een onprettig gevoel gaf’. De vijf items van de vragenlijst werden gemeten op een drie-punt schaal, waarbij 1 staat voor ‘nooit overkomen/ kan ik me niet herinneren’, 2 voor ‘is me 1 keer overkomen’ en 3 voor ‘is me 2 of meer keer overkomen’. De range van scores liep van 1-3. Waarbij een hogere score betekent dat iemand vaker slachtoffer is geweest van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag: seksuele dwang

Naast ongewenste fysieke seksuele aandacht zal dit onderzoek zich ook richten op seksuele dwang (Cronbach's $\alpha = 0.79$). Met items als ‘iemand bedreigde u met nare gevolgen als u niet op seksuele verzoeken inging’. De items van de vragenlijst werden gemeten op een drie-punt schaal, waarbij 1 staat voor ‘nooit overkomen/ kan ik me niet herinneren’, 2 voor ‘is me 1 keer overkomen’ en 3 voor ‘is me 2 of meer keer overkomen’. De range van scores liep van 1-3 waarbij een hogere score betekent dat iemand vaker slachtoffer is geweest van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag: seksistische gebeurtenissen, schunnige opmerkingen en online seksueel grensoverschrijdend contact

De vragenlijst bevatte ook items onder thema's als seksistische gebeurtenissen (Cronbach's $\alpha = 0.80$), schunnige opmerkingen (Cronbach's $\alpha = 0.77$) en online seksueel grensoverschrijdend contact (Cronbach's $\alpha = 0.74$). Deze thema's bevatten items als ‘iemand was neerbuigend tegen u of kleinerde u omwille van uw gender’, ‘Iemand vertelde

herhaaldelijk seksuele en schunnige grappen die u aanstootgevend vond' en 'iemand stuurde u een seksueel getint bericht terwijl u dit niet wilde' respectievelijk. De items van de vragenlijst werden gemeten op een drie-punt schaal, waarbij 1 staat voor 'nooit overkomen/ kan ik me niet herinneren', 2 voor 'is me 1 keer overkomen' en 3 voor 'is me 2 of meer keer overkomen'. De range van scores liep van 1-3. Echter lag hier geen focus op in dit onderzoek. Deze drie variabelen werden meegenomen als covariaten.

Zelfvertrouwen

Items die de mate van zelfvertrouwen meten zijn afkomstig uit de Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES). De RSES was een zelfrapportage meetinstrument met tien items om het zelfbeeld te meten op een vier-punt Likert Schaal. Vijf items richtten zich op een hoog zelfbeeld en vijf items richtten zich op een laag zelfbeeld. De stellingen in deze vragenlijst werden gescoord op basis van een vijf-punt Likert schaal, waarbij 1 stond voor 'helemaal mee oneens' en 5 voor 'helemaal mee eens'. Waarbij de range van scores tussen de 1-5 was. Hoe hoger de score, hoe hoger het zelfbeeld (Monteiro et al., 2021). Voorbeeldsitems zijn: 'ik voel me minstens even waardevol als anderen', 'ik ben in staat om dingen net zo goed als anderen te doen' en 'soms denk ik dat ik niks waard ben'. Er bleek sprake zijn van een goede betrouwbaarheid van deze schaal in dit onderzoek (Cronbach's $\alpha = 0.80$). Volgens Akhter en Ferdous (2019) was er ook sprake van een goede concurrente validiteit en constructvaliditeit van dit meetinstrument.

Sociale steun

De sociale steun werd gemeten met items uit de Multidimensional Scale of Perceived Social Support (MSPSS). Dat was een zelfrapportage vragenlijst met twaalf items over verkregen sociale steun. Deze vragenlijst had drie subschalen: steun door familie, steun door vrienden en steun door de partner. De stellingen in de vragenlijst werden gescoord op basis

van een vijf-punt Likert schaal, waarbij 1 stond voor ‘helemaal mee oneens’ en 5 voor ‘helemaal mee eens’. De score range liep van 1-5, waarbij een hogere score betekende dat iemand meer sociale steun ontving (Park et al., 2022). Items als ‘Er zijn mensen op wie ik kan rekenen en die me zullen helpen als ik het echt nodig heb’ en ‘Anderen bieden me genoeg hulp en steun’ waren meegenomen om de sociale steun te meten. Deze items hadden een goede betrouwbaarheid in deze vragenlijst (Cronbach’s $\alpha = 0.88$). De interne consistentie en de validiteit van dit meetinstrument waren hoog (Park et al., 2022).

Procedure

Het onderzoek was door de ethische commissie van de Tilburg School of Social and Behavioral Sciences goedgekeurd met de code ERB TSB RP 464. De participanten waren bij de digitale vragenlijst in Qualtrics terecht gekomen via WhatsApp, Univers online, LinkedIn, e-mail of Facebook. Het invullen van de zelfrapportage duurde ongeveer 11 minuten. Participanten konden zowel via de laptop als via telefoon de vragenlijst invullen. Het eerste blad van de vragenlijst omvatte het onderzoeksdoel, de in beslag genomen tijd en de anonimiteit van de antwoordverwerking. Daarnaast bevatte het eerste blad een doorverwijzing naar het Centrum voor seksueel geweld indien de vragenlijst vervelende ervaringen zou oproepen. Vervolgens betrof het tweede blad van de vragenlijst de vrijwilligheid en toestemming met betrekking tot de deelname, informatie, privacy en andere rechten omtrent het onderzoek.

Statistische Analyse

De hypothesen van dit onderzoek waren getest aan de hand van een multiële regressieanalyse in IBM SPSS Statistics 28, specifiek met behulp van de PROCESS macro van Hayes. In deze analyse was slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag de onafhankelijke variabele, sociale steun was de moderator en zelfvertrouwen was de

afhankelijke variabele.

Bij een regressieanalyse diende er aan vijf assumpties voldaan te worden. De eerste assumptie stelde dat er sprake moest zijn van een lineaire relatie tussen de predictoren en de afhankelijke variabele. Dit was gecontroleerd aan de hand van een spreidingsdiagram en de 'Ramsey test'. De spreidingsdiagram liet lineaire relaties zien. De 'Ramsey test' toonde geen significant resultaat aan, wat betekende dat het model juist gespecificeerd was. De tweede assumptie was een normale verdeling van de waarden op de afhankelijke variabele en residuen. Dit is getest aan de hand van 'skewness & kurtosis' waaruit blijkt dat er sprake is van een normale verdeling van zelfvertrouwen. De derde assumptie was de afwezigheid van invloedrijke outliers, ook wel uitbijters genoemd. Voor het vinden van deze uitbijters is 'Cook's Distance' geraadpleegd. Waarbij de uitbijters een score hadden van <1 . Dit wil zeggen dat de uitbijters de analyses niet vertekenden. De vierde assumptie betrof de homoscedasticiteit van de data. Dit was gecontroleerd met de 'Breusch- Pagan test', waarvan de uitkomst niet significant was, waarmee er aan de aanname van homoscedasticiteit is voldaan. De vijfde assumptie was de afwezigheid van multicollineariteit, waarbij er sprake was van een lage correlatie tussen de predictoren ($VIF < 3$). Er is aan al deze assumpties voor de multi-pele regressieanalyse voldaan.

In de analyse waren verschillende covariaten toegevoegd zoals gender en leeftijd. Er werd namelijk verwacht dat slachtofferschap vaker zal voorkomen bij vrouwelijke participanten met een lagere leeftijd, dan bij oudere (30+) of mannelijke participanten. Deze aanname berustte zich op het onderzoek van Rutgers (n.d.) dat eerder benoemd is in de inleiding. Tevens waren andere vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag meegenomen in de analyse. Te weten: seksistische gebeurtenissen, schunnige opmerkingen, en online seksueel grensoverschrijdend contact. Deze zijn als covariaten meegenomen omdat

ze samen met seksuele dwang en ongewenste fysieke seksuele aandacht, vallen onder dezelfde noemer: seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Resultaten

Deze studie gaat in op de vraag: ‘Wat is de rol van sociale steun op de relatie tussen slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen?’

De gemiddelde scores en de standaarddeviaties van de participanten op de variabelen sociale steun, zelfvertrouwen en seksueel grensoverschrijdend gedrag worden in tabel 2 beschreven.

Er is voor gekozen om zowel in te gaan op zowel de combinatie van ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang (‘fysieke SGG’) als op de twee variabelen los, om zo een gedetailleerder beeld te krijgen. In tabel 3 worden de gemiddelden en standaarddeviaties van deze variabelen per gender beschreven.

Tabel 2

Gemiddelden en standaarddeviaties van de variabelen, N=286

Variabele	Range	M	SD
Fysieke SGG (SEQ-DoD)	1-3	1,357	0,396
Fysieke aandacht	1-3	1,645	0,616
Seksuele dwang	1-3	1,183	0,357
Sociale steun (MSPSS)	1-5	4,515	0,582
Zelfvertrouwen (RSES)	1-5	3,592	0,912

Fysieke SGG= Ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang

Fysieke aandacht= ongewenste fysieke seksuele aandacht.

De participanten scoren gemiddeld gezien laag op de variabelen ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang. Echter, zit er tussen de twee variabelen een verschil in gemiddelden en standaarddeviaties. Zo wordt er gemiddeld hoger gescoord op ongewenste fysieke seksuele aandacht dan op seksuele dwang. Bij de eerst genoemde is de variantie ook hoger dan bij seksuele dwang, de scores variëren dan meer van elkaar.

Er is wel sprake van een gemiddeld hogere score op sociale steun. De gemiddelde score op zelfvertrouwen is lager dan de gemiddelde score op sociale steun.

Tabel 3

De gemiddelden en standaarddeviaties van de variabelen per gender, N= 286

Variabele & Range	M (SD)	M (SD)	M (SD)	M (SD)
	Totaal, N=286	Man, N=62	Vrouw, N=286	Anders, N=2
Fysieke SGG ** (SEQ-DoD, 1-3)	1,357 (0,396)	1,129 (0,247)	1,419 (0,406)	1,438 (0,619)
Fysieke aandacht ** (SEQ-DoD, 1-3)	1,645 (0,616)	1,234 (0,435)	1,758 (0,608)	1,833 (1,179)
Seksuele dwang ** (SEQ-DoD, 1-3)	1,183 (0,357)	1,065 (0,204)	1,216 (0,384)	1,200 (0,283)
Sociale steun (MSPSS, 1-5)	4,515 (0,582)	4,439 (0,633)	4,542 (0,566)	3,900 (0,141)
Zelfvertrouwen * (RSES, 1-5)	3,592 (0,912)	3,860 (0,894)	3,527 (0,904)	2,500 (0,236)

Fysieke SGG= Ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang

Fysieke aandacht= ongewenste fysieke seksuele aandacht.

****** Verschillen tussen mannen en vrouwen zijn significant bij een .01 level (2-zijdig)

***** Verschillen tussen mannen en vrouwen zijn significant bij een .05 level (2-zijdig)

Tevens is er getest of deze verschillen tussen mannen en vrouwen significant zijn.

Aangezien het aantal participanten van de categorie ‘anders/ dat wil ik niet zeggen’ van kleine omvang ($N = 2$) is, is ervoor gekozen om te focussen op de verschillen tussen mannen en vrouwen. Hieruit blijkt dat er significante verschillen zijn op de variabelen ongewenste fysieke seksuele aandacht ($t(282) = -7,637; p = <.001$), seksuele dwang ($t(282) = -4,130; p = <.001$) en zelfvertrouwen ($t(282) = 2,588; p = .006$). Deze onafhankelijke t-toetsen zijn te vinden in bijlage A (A1 t/m A5). Mannen ervaren minder dan gemiddeld seksueel grensoverschrijdend gedrag (ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang) in vergelijking met vrouwen. Ten opzichte van vrouwen, lijken mannen ook een hoger zelfvertrouwen te hebben. Bij vrouwen is een tegenovergesteld patroon te zien: zij lijken meer dan gemiddeld seksueel grensoverschrijdend gedrag (ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang) te ervaren dan mannen. Tevens lijkt het dat vrouwen een gemiddeld zelfvertrouwen hebben. In het algemeen ervaren de participanten meer ongewenste fysieke seksuele aandacht dan seksuele dwang als het aankomt op de categorieën van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

De frequenties per vraag op ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang zijn te vinden in bijlage B in tabellen B1 t/m B5. De gemiddelden zijn berekend door de frequenties van de items op te tellen en te delen door het totaal aantal items van de variabele. Wat opvalt is dat gemiddeld 42,9% van de participanten ongewenste fysieke seksuele aandacht minimaal één keer heeft meegemaakt. Het percentage van de vrouwelijke participanten ligt hoger dan het gemiddelde, namelijk 50,0%. Het percentage voor de mannelijke participanten ligt onder het gemiddelde, namelijk 17,2%. Voor seksuele dwang geldt dat gemiddeld 13,7% van de participanten minimaal één keer seksuele dwang heeft

meegemaakt. Wederom ligt het percentage van vrouwen boven het gemiddelde, namelijk 16,0%. Bij mannen ligt dit percentage onder het gemiddelde, namelijk 5,2%.

Vervolgens zijn de correlaties tussen fysieke aandacht, seksuele dwang, sociale steun en zelfvertrouwen onderzocht. Deze correlaties zijn weergegeven in tabel 4. Er is een hoge positieve correlatie tussen seksuele dwang en ongewenste fysieke seksuele aandacht. Dit komt doordat het beide onderdeel uitmaakt van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Tevens is er een significante negatieve correlatie tussen sociale steun en seksuele dwang. Sociale steun heeft een kleine correlatie met ongewenste fysieke seksuele aandacht, deze is echter niet significant. Zelfvertrouwen heeft een significante negatieve correlatie met ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang. Bovendien heeft zelfvertrouwen ook een significante positieve correlatie met sociale steun.

Tabel 4

Correlaties tussen zelfvertrouwen en SGG en sociale steun

	1. Fysieke aandacht	2. Seksuele dwang	3. Sociale steun	4. Zelf- vertrouwen
1. Fysieke aandacht				
2. Seksuele dwang	,522**			
3. Sociale steun	-,030	-,184**		
4. Zelfvertrouwen	-,208**	-,157**	,327**	

Fysieke aandacht= ongewenste fysieke seksuele aandacht.

** Correlatie is significant bij een .01 level (2-zijdig)

* Correlatie is significant bij een .05 level (2-zijdig)

Tenslotte is er een multiële regressieanalyse uitgevoerd, met de PROCESS Macro van Hayes, om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag van deze scriptie. Zelfvertrouwen is de afhankelijke variabele, ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang zijn de onafhankelijke variabelen en sociale steun de moderator. De resultaten zijn te vinden in de bijlage C in tabel C1. Het conceptuele model is significant ($F = 7,729$, $p < .001$) en verklaart 18,86% van de variantie in zelfvertrouwen.

In tabel 5 zijn de resultaten van de predictoren op de afhankelijke variabele te zien. In deze analyse zijn gender, leeftijd en de andere vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag (seksistische gebeurtenissen, schunnige opmerkingen, en online seksueel grensoverschrijdend contact) opgenomen als covariaten. Participanten die als gender ‘Anders/ dat wil ik niet zeggen’ hebben aangegeven, zijn niet meegenomen in de regressieanalyses.

Tabel 5

Multiële regressieanalyse met SGG, sociale steun en de interactie tussen SGG en sociale steun (N= 275)

Variabele	B	t	p
Gender	-0,204	-1,468	,1434
Leeftijd	0,004	0,191	,849
Online seksueel grensoverschrijdend gedrag	-0,085	-0,652	,515
Seksistische gebeurtenissen	-0,175	-1,849	,066
Schunnige opmerkingen	-0,192	-1,465	,144
Fysieke SGG*Sociale steun	0,166	0,746	,456
Sociale steun	0,519**	5,858	<,001

Fysieke SGG	0,110	0,584	,559
(fysieke aandacht & seksuele dwang)			

Fysieke SGG= Ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang

Fysieke aandacht= ongewenste fysieke seksuele aandacht.

****** significant bij een .01 level (2-zijdig)

***** significant bij een .05 level (2-zijdig)

In tabel 5 is te zien dat er sprake is van een niet-significant interactie-effect. Dit betekent dat sociale steun geen modererende rol speelt in de relatie tussen het ervaren van seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen. De covariaten laten ook geen significant effect zien in de analyse. Echter is er wel sprake van een significant hoofdeffect van sociale steun op zelfvertrouwen in deze regressieanalyse.

Discussie

Er is een multiële regressieanalyse gebruikt om antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag: ‘Wat is de rol van sociale steun op de relatie tussen slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen?’. Uiteindelijk is alleen de eerste hypothese ondersteund door de data van dit onderzoek. Er lijkt alleen een significant hoofdeffect van sociale steun op zelfvertrouwen aanwezig te zijn. Daarnaast heeft dit onderzoek de omvang van ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang verkend. Tabellen B1 t/m B5 uit bijlage B laten zien dat gemiddeld 42,9% van de participanten minimaal één keer ongewenste fysieke seksuele aandacht heeft ervaren. Voor vrouwen ligt dat percentage hoger, namelijk 50,0% van de vrouwelijke participanten heeft minimaal één keer ongewenste fysieke seksuele aandacht ervaren. Daarentegen heeft 17,2% van de mannen minimaal één keer ongewenste fysieke seksuele aandacht ervaren. De percentages van seksuele dwang liggen lager dan de percentages van ongewenste fysieke seksuele aandacht.

Gemiddeld heeft 13,7% van de participanten minimaal één keer seksuele dwang ervaren.

Waarvan het percentage voor vrouwen ligt op 16,0% en voor mannen op 5,2%.

Het doel van deze scriptie was om te achterhalen in welke mate seksueel grensoverschrijdend gedrag voorkomt en om te verkennen welke variabele een modererende rol zou spelen op de relatie tussen slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen. Door middel van de vertaalde versie van de SEQ-DoD is er zicht gekomen op de omvang van ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang bij Nederlandse studenten. De frequenties van tabellen B1 t/m B5 uit bijlage B laten zien dat gemiddeld 42,9% van de participanten ongewenste fysieke seksuele aandacht minimaal één keer heeft ervaren. Van de participanten heeft gemiddeld 13,7% minimaal één keer seksuele dwang ervaren. Daarnaast is er verkend of sociale steun een modererende rol zou spelen in de relatie tussen slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen. Om dit te onderzoeken waren er drie hypothesen opgesteld. De eerste hypothese stelde dat sociale steun een positief effect zou hebben op het zelfvertrouwen. De tweede hypothese stelde dat slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag een negatief effect zou hebben op het zelfvertrouwen. Tenslotte stelde de derde hypothese dat sociale steun een modererende rol zou spelen in de relatie tussen seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen. Echter zijn hypothesen twee en drie niet significant gebleken. Alleen de eerste hypothese is significant gebleken: sociale steun heeft een positief effect op het zelfvertrouwen.

De focus op ongewenste fysieke seksuele aandacht en seksuele dwang, zorgt ervoor dat er meer zicht is gekomen op de omvang en het effect van seksueel grensoverschrijdend gedrag op zelfvertrouwen. Hierdoor zijn er meer recente gegevens verzameld met betrekking tot seksueel grensoverschrijdend gedrag, sinds het onderzoek van Rutgers (n.d). Bovendien zijn de bevindingen van dit onderzoek ingegaan op de bevinding van Polce-Lynch et al. (2001) dat er weinig bekend is over de impact van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Hiermee doelde Polce-Lynch et al. (2001) op de afwezigheid van literatuur die zich focust op fysiek seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit onderzoek draagt bij aan de bestaande literatuur over fysiek seksueel grensoverschrijdend gedrag. Bovendien toonden de resultaten van dit onderzoek aan dat er een significante positieve relatie van sociale steun op zelfvertrouwen was, zoals gevonden in de studie van Irby-Shasanmi en Erving (2020). Dit houdt in dat het krijgen van meer sociale steun gerelateerd is aan een hoger zelfvertrouwen. De tweede hypothese hield in dat slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag een negatief effect zou hebben op zelfvertrouwen. Deze hypothese sluit aan op de bevindingen van Mitchell et al. (2014) over het negatieve effect van slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag op zelfvertrouwen. De data laten echter zien dat er geen sprake is van een significante negatieve relatie tussen slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen. De bevindingen van Mitchell et al. (2014) zijn hierdoor niet ondersteund door de data van dit onderzoek. De tweede hypothese is verworpen. De derde hypothese veronderstelde dat sociale steun een modererende rol speelt in de relatie tussen slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen. Doordat de interactie niet significant was, kan er gesteld worden dat deze hypothese in dit onderzoek is verworpen. Sociale steun speelt geen modererende rol op het negatieve effect van seksueel grensoverschrijdend gedrag op het zelfvertrouwen van het slachtoffer. Dit zou kunnen doordat de theorie achter deze hypothese niet correct is.

Uit de resultaten is gebleken dat hypothesen twee en drie niet konden worden aangetoond. Er is geen negatief effect van slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag op zelfvertrouwen, tevens speelt sociale steun geen modererende rol hierin. Er lijkt sprake te zijn een alternatieve theoretische verklaring. Wellicht zou zelfvertrouwen niet alleen als afhankelijke variabele gezien moeten worden. De studie van Appell et al. (2019) stelt dat zelfvertrouwen bepaalt hoe ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag wordt gezien. Indien

je een hoog zelfvertrouwen hebt, is het mogelijk dat seksueel grensoverschrijdende gedrag niet als zodanig geïnterpreteerd wordt. Als dat gedrag genegeerd wordt, heeft het geen effect op het zelfvertrouwen. Daarnaast stelt de studie van Vaile Wright en Fitzgerald (2007) dat zelfvertrouwen een ingewikkelde rol speelt in relatie tot seksueel grensoverschrijdend gedrag. Er zijn studies die zelfvertrouwen als onafhankelijke variabele of zelfs als mediator of moderator conceptualiseren. Er zijn daarentegen studies die zelfvertrouwen als afhankelijke variabele conceptualiseren, zoals deze thesis. Kortom, zelfvertrouwen blijkt een complexere rol te spelen dan voorheen gedacht.

De resultaten van dit onderzoek hebben ook implicaties voor de praktijk en de wetenschap. Ten eerste, haakt dit onderzoek aan op de aanpak van de regeringscommissaris voor seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Dit onderzoek heeft namelijk inzicht gegeven in de omvang van seksueel grensoverschrijdend gedrag bij Nederlandse studenten. Ten tweede, kunnen er aanknopingspunten gegeven worden voor preventie en behandeling van slachtoffers. Er is bevonden dat ongewenste fysieke seksuele aandacht vaker voorkomt dan seksuele dwang. Dit kan gevolgen hebben voor zowel de slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag als instanties. De studie van Cunningham et al., (2010) stelt dat er een aantal redenen zijn waarom mensen seksueel grensoverschrijdend gedrag uitoefenen. Ten eerste ziet het grootste gedeelte van de plegers het gedrag als ‘normaal’. Ten tweede geloven de plegers dat het slachtoffer het leuk vindt om zo benaderd te worden. De derde reden is dat het gedrag voortkomt uit onmacht, omdat de plegers met het slachtoffer op een date willen. Als laatste reden noemen Cunningham et al., (2010) dat plegers ook aangemoedigd kunnen zijn door vrienden om seksueel grensoverschrijdend gedrag te vertonen. Organisaties zouden hier op kunnen inspelen door actievere voorlichtingen te geven over de vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en het belang van toestemming bij seksueel gedrag. Binnen organisaties kan er aandacht worden besteed aan aanscherping van

communicatie en het creëren van heldere huisregels. Hierbij is het ook zaak dat het inzichtelijk is waar slachtoffers terecht kunnen wanneer deze regels worden overtreden. Hierdoor wordt er meer preventief gehandeld en kunnen potentiële slachtoffers worden voorkomen. Wanneer slachtoffers zich gesteund voelen, zullen zij eerder geneigd zijn om problematisch seksueel gedrag te melden. Dit sluit dan ook aan op een van de actiepunten (meldingen ondubbelzinnig oppakken) van de regeringscommissaris voor seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (Rijksoverheid, 2022). Ten derde, er is gebleken dat sociale steun een positief effect heeft op zelfvertrouwen. Deze factor zou ook kunnen worden meegenomen bij zowel voorlichtingen als therapie. Bij therapie zou het netwerk actief kunnen worden betrokken, zodat de positieve effecten van sociale steun op het zelfvertrouwen worden benut. Zo kan steun uit de omgeving een grote rol kunnen spelen in het bespreken van (slachtofferschap van) seksueel gedrag en bijbehorende grenzen. Een open dialoog kan er voor zorgen dat het bespreken van grenzen met betrekking tot seksueel gedrag genormaliseerd wordt.

Daarnaast heeft dit onderzoek ook wetenschappelijke implicaties. Het creëren van een Nederlandse versie van de SEQ-DoD heeft als gevolg dat er nu een instrument beschikbaar is om de verschillende vormen van seksueel grensoverschrijdend (ongewenste fysieke seksuele aandacht, seksuele dwang, seksistische gebeurtenissen, schunnige opmerkingen en online seksueel grensoverschrijdend contact) te meten. Het instrument is getoetst en toegepast in de praktijk, met bruikbare resultaten. Dit instrument kan in de toekomst ook worden gebruikt bij vervolgonderzoek naar seksueel grensoverschrijdend gedrag. Daar komt nog bij dat zover bekend, er in Nederland geen onderzoek is uitgevoerd naar de relaties tussen seksueel grensoverschrijdend gedrag, sociale steun en zelfvertrouwen. Daar legt deze thesis de basis voor.

Er zijn een aantal aanbevelingen met betrekking tot vervolgonderzoek. Zo kunnen er enkele vragen worden toegevoegd om te controleren voor sociale wenselijkheid. Dit heeft de voorkeur boven een expertinterview, waarbij er ook gecontroleerd kan worden voor sociale wenselijkheid. Het voordeel van een vragenlijst is dat het tijdsefficiënt is. Daar komt nog bij dat het ook uit te zetten is bij een grotere groep mensen en dat het analyseren eenduidig is door de vooraf gecreëerde antwoordcategorieën (Gillham, 2008). Vervolgstudies zouden overige variabelen zoals pesten (Choi & Park, 2021), schaamtegevoelens (Li, 2019), persoonlijkheid (Jonsson, 2006) en stress (Galanakis et al., 2016) kunnen verkennen door middel van exploratieve factoranalyse. Zo kunnen meer variabelen invloed hebben op zelfvertrouwen, deze moeten verkend worden en worden meegenomen in de statistische analyse. Bovendien kan een complexere analyse meer duidelijkheid verschaffen over de relatie tussen zelfvertrouwen en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Zelfvertrouwen kan zowel verklaren hoe seksueel grensoverschrijdend geval kan worden opgepakt als dat het wordt beïnvloedt door seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Ten slotte, kan vervolgonderzoek zich gaan focussen op het meten van zelfvertrouwen na eventuele behandeling bij slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Hierbij worden de participanten in twee groepen gesplitst: waarbij één helft slachtoffer is geweest van seksueel grensoverschrijdend gedrag en onder behandeling staat van een therapeut. De andere helft van de participanten bestaat dan uit slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag die op dat moment niet onder behandeling staan van een therapeut, bijvoorbeeld omdat ze op een wachtlijst staan. Er zou kunnen worden verkend of sociale steun, schaamtegevoelens, persoonlijkheid (introvert versus extravert), stress en pesten een verschillend effect hebben binnen deze groepen, en op de relatie met zelfvertrouwen.

De gevonden resultaten kunnen deels verklaard worden door de beperkingen van deze thesis. Zo zijn er verschillen in de methode van deze thesis en de geraadpleegde studies. Dit

kan ervoor zorgen dat de gevonden resultaten van dit onderzoek afwijken van de geraadpleegde literatuur. Het grootste verschil tussen deze thesis en de literatuur is de doelgroep. De participanten van de literatuurstudies verschillen qua gender, leeftijd en de steekproeftrekking. Zo zijn de participanten van deze thesis student, en hebben een gemiddelde leeftijd van 22,04 jaar. Hierbij is gefocust op studenten aan het HBO en WO. Het aantal studenten in Nederland is minder dan 5% van de hele bevolking (CBS, 2021; CBS, 2022). De resultaten van dit onderzoek zijn dan minder goed te generaliseren buiten de gekozen doelgroep. Dan is het ook onduidelijk of er mogelijke verschillen zitten in de prevalentie van specifieke vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag in vergelijking met andere bevolkingsgroepen. Een andere limitatie is de mogelijkheid dat sociale wenselijkheid zich voordoet. Bij een zelfrapportage vragenlijst is het altijd mogelijk dat er sprake is van sociale wenselijkheid. Sociale wenselijkheid is de neiging om antwoorden aan te passen om meer sociaal acceptabel over te komen (Meisters et al., 2020). De SEQ-DoD die gebruikt is in dit onderzoek, heeft geen vragen die eventuele sociale wenselijke antwoorden corrigeert. Echter zou de garantie van anonimiteit bij het begin van de vragenlijst ervoor zorgen dat participanten eerlijk kunnen antwoorden. Tenslotte, heeft de SEQ-DoD geen items over doorgezette pogingen tot seks of aanranding, terwijl zulke ervaringen psychologisch het meest schadelijk zijn (Kucharska, 2016).

Daarentegen waren er in totaal voldoende participanten om de analyse uit te kunnen voeren. Zelfs na de toegepaste selectiecriteria, was het aantal participanten ($N=286$) boven de vereiste $N=119$ participanten volgens de G-power. Bovendien is de SEQ-DoD een sterk instrument. Het instrument is aangevuld met 'online' seksueel grensoverschrijdend gedrag en vertaald naar het Nederlands. De Cronbach's alpha van de gebruikte meetinstrumenten was boven de 0.7, wat betekent dat de meetinstrumenten betrouwbaar zijn. Dit onderzoek heeft covariaten meegenomen om ervoor te zorgen dat de gevonden resultaten ook daadwerkelijk

door de onafhankelijke variabele ‘seksueel grensoverschrijdend gedrag’ en de moderator ‘sociale steun’ worden verklaard. Dat is gedaan om de interne validiteit van dit onderzoek te versterken.

Vanuit ethische overwegingen is er in dit onderzoek rekening gehouden met de vraagstelling omtrent fysieke gedragingen zoals aanranding en verkrachting. Dit is weloverwogen besloten om zo rekening te houden met het welzijn van de participanten in dit onderzoek. Er is verwezen naar Slachtofferhulp bij aanvang van de vragenlijst om slachtoffers te wijzen op de mogelijkheid tot steun indien de vragenlijst vervelende herinneringen of gevoelens naar boven haalt.

Conclusie

Deze scriptie heeft de relatie tussen seksueel grensoverschrijdend gedrag en zelfvertrouwen verkent, waarbij sociale steun een modererende rol zou spelen op bovenstaande relatie. De resultaten lieten geen significant interactie-effect zien tussen sociale steun en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Er bleek wel een significant positief effect van sociale steun op zelfvertrouwen te zijn. Uit de resultaten kwam ook naar voren dat ongewenste fysieke seksuele aandacht meer voorkomt dan seksuele dwang. Dit heeft ook implicaties voor therapie bij slachtoffers en voorlichtingen in het preventieve kader.

Referenties

- Akhter, S., & Ferdous, R. (2019). Reliability and validity of the Rosenberg self-esteem scale among university students of Bangladesh. *International Journal of Society Systems Science*, 11, 35–50. <https://doi.org/10.1504/IJSSS.2019.10019427>
- Alaggia, R., & Wang, S. (2020). “I never told anyone until the #MeToo movement”: What can we learn from sexual abuse and sexual assault disclosures made through social media? *Child Abuse & Neglect*, 103, 104312. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104312>
- Apell, S., Marttunen, M., Fröjd, S., & Klatiala, R. (2019). Experiences of sexual harassment are associated with high self-esteem and social anxiety among adolescent girls. *Nordic Journal of Psychiatry*, 73(6), 365–371. <https://doi.org/10.1080/08039488.2019.1640790>
- Appell, S., Marttunen, M., Fröjd, S., & Kaltiala, R. (2019). Experiences of sexual harassment are associated with high self-esteem and social anxiety among adolescent girls. *Nordic Journal of Psychiatry*, 73, 365–371. <https://doi.org/10.1080/08039488.2019.1640790>
- Campbell, R. (2008). The psychological impact of rape victims. *American Psychologist*, 63, 702–717. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.63.8.702>
- CBS. (2021, juni 25). *Leerlingen, deelnemers en studenten; onderwijssoort, woonregio*. www.cbs.nl. <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/71450ned/table?fromstatweb%20studenten>

- CBS. (2022, juni 27). *Bevolkingsteller*. www.cbs.nl. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/bevolkingsteller#:~:text=Meer%20uitleg%20bij%20de%20bevolkingsteller, maand%20staan%20in%20deze%20tabel>
- Cense, M. (2012). Andere cultuur, andere grens; Jongeren en seksueel grensoverschrijdend gedrag. *Kind en adolescent*, 33, 264–270.
<http://dx.doi.org.tilburguniversity.idm.oclc.org/10.1007/s12453-012-0032-2>
- Centraal Bureau van Statistiek. (2022, maart, 1). Geregistreerde criminaliteit; soort misdrijf, regio. <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/>.
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83648NED/table?ts=1569235207943>
- Cho, H., Tan, H. Y., & Lee, E. (2020). Importance of perceived teammate support as a predictor of student-athletes' positive emotions and subjective well-being. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 15, 364–374. <https://doi.org.tilburguniversity.idm.oclc.org/10.1177/1747954120919720>
- Choi, B., & Park, S. (2021). Bullying perpetration, victimization, and low self-esteem: Examining their relationship over time. *Journal of Youth and Adolescence*, 50, 739–752. <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01379-8>
- Cunningham, N. J., Taylor, M., Whitten, M. E., Hardesty, P. H., Eder, K., & DeLaney, N. (2010). The relationship between self-perception of physical attractiveness and sexual bullying in early adolescence. *Aggressive Behavior*, 36, 271–281.
<https://doi.org/10.1002/ab.20354>

- Du, H., King, R. B., & Chi, P. (2017). Self-esteem and subjective well-being revisited: The roles of personal, relational, and collective self-esteem. *PLOS One*, 12, e0183958. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0183958>
- Galanakis, M. J., Palaiologou, A., Patsi, P., Velegraki, I. M., & Darviri, C. (2016). A literature review on the connection between stress and self-esteem. *Psychology*, 7, 687–694. <http://dx.doi.org/10.4236/psych.2016.75071>
- Gillham, B. (2008). *Developing a questionnaire* (2nd ed.). Bloomsbury Publishing Plc. https://books.google.nl/books?id=EpKvAwAAQBAJ&printsec=frontcover&source=gb_s_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
- Hyman, S. M., Gold, S. N., & Cott, M. A. (2003). Forms of social support that moderate PTSD in childhood sexual abuse survivors. *Journal of Family Violence*, 18, 295–300. <https://doi.org/10.1023/A:1025117311660>
- Irby-Shasanmi, A., & Erving, C. L. (2020). Gender differences in the effects of support exchanges on self-esteem and mastery for mid- to late-life adults. *Basic and Applied Social Psychology*, 42, 324–340. <https://doi.org/10.1080/01973533.2020.1768393>
- Jonsson, G. K. (2006). Personality and self-esteem in social interaction. In G. Riva, M.T. Anguera, B.K. Wiederhold and F. Mantovani (Eds.), *From communication to presence: Cognition, emotions and culture towards the ultimate communicative experience* (pp.189–205). IOS Press.
- Koltko-Rivera, M. E. (2006). Rediscovering the later version of Maslow's hierarchy of needs: Self-transcendence and opportunities for theory, research, and unification. *Review of General Psychology*, 10, 302–317. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.10.4.302>

- Kucharska, J. (2016). Sexual and non-sexual trauma, depression and self-esteem in a sample of polish women. A cross-sectional study. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 24, 186–194. <https://doi-org.tilburguniversity.idm.oclc.org/10.1002/cpp.1994>
- Laursen, B., Dickson, D. J., Boivin, M., Bowker, J. C., Brendgen, M., & Rubin, K. H. (2021). Revisiting the hypothesis that friends buffer against diminished self-esteem arising from poor quality parent–adolescent relationships: A replication study. *Developmental Psychology*, 57, 2067– 2081.
<http://dx.doi.org.tilburguniversity.idm.oclc.org/10.1037/dev0001119>
- Li, J., & Craig, W. M. (2019). Adolescent sexual harassment, shame and depression: Do experiences of witnessing harassment matter? *The Journal of Early Adolescence*, 40, 712–737. <https://doi-org.tilburguniversity.idm.oclc.org/10.1177/0272431619870610>
- Malovich, N. J., & Stake, J. E. (1990). Sexual harassment on campus. *Psychology of Women Quarterly*, 14, 63–81. <https://doi-org.tilburguniversity.idm.oclc.org/10.1111/j.1471-6402.1990.tb00005.x>
- Meisters, J., Hoffmann, A., & Musch, J. (2020). Controlling social desirability bias: An experimental investigation of the extended crosswise model. *PLoS ONE*, 15, 1–13.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0243384>
- Mitchell, K. J., Ybarra, M. L., & Korchmaros, J. D. (2014). Sexual harassment among adolescents of different sexual orientations and gender identities. *Child Abuse & Neglect*, 38, 280–295. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2013.09.008>
- Monteiro, R. P., Coelho, G. L. H., Hanel, P. H. P., Medeiros, E. D., & Silva, P. D. G. (2021). The efficient assessment of self-esteem: Proposing the brief Rosenberg Self-Esteem

Scale. *Applied Research Quality Life*, 17, 931–947. <https://doi-org.tilburguniversity.idm.oclc.org/10.1007/s11482-021-09936-4>

Nederlands Jeugdinstituut. (2022). *Grensoverschrijdend gedrag*. www.nji.nl
<https://www.nji.nl/grensoverschrijdend-gedrag/wanneer-is-iets-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag#:~:text=Seksueel%20grensoverschrijdend%20gedrag%20is%20wanneer,Zoen en%20tegen%20iemand%20wil>

Park, G., Hwang, Y., Kim, J. H., & Lee, D. H. (2022). Validation of the South Korean adolescents version of the multidimensional scale of perceived social support. *Psychology in the Schools*, 1–14. <https://doi-org.tilburguniversity.idm.oclc.org/10.1002/pits.22613>

Pezzella, F. S., Fetzner, M. D., & Keller, T. (2019). The dark figure of hate crime underreporting. *American Behavioral Scientist*, 1–14.
<https://doi.org/10.1177/0002764218823844>

Polce-Lynch, M., Myers, B. J., Kliwer, W., & Kilmartin, C. (2001). Adolescent self-esteem and gender: Exploring relations to sexual harassment, body image, media influence, and emotional expression. *Journal of Youth and Adolescence*, 30, 225–244.
<https://doi.org/10.1023/A:1010397809136>

Rijksoverheid. (2022, februari). *Kamerbrief over integrale aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld*. Rijksoverheid.nl
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/02/08/integrale-aanpak-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-en-seksueel-geweld#:~:text=hier%3A%20Home%20Documenten->

.Kamerbrief%20over%20integrale%20aanpak%20seksueel%20grensoverschrijdend%20gedrag%20en%20seksueel%20geweld.grensoverschrijdend%20gedrag%20en%20seksueel%20geweld

RTLNieuws. (2022, februari 7). Meldingen over misstanden bij The Voice ‘zijn topje van de ijsberg’. Rtlnieuws.nl
<https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5286547/voice-holland-misstanden-rietbergen-ali-b-marco-borsato-politie>

Rutgers. (n.d.). *Feiten en cijfers seksueel geweld*. www.rutgers.nl.
<https://rutgers.nl/themas/seksueel-geweld/feiten-en-cijfers-seksueel-geweld/>.

Shahali, S., Riazi, H., Alaei, S., Emamhadi, M., & Salmaney, F. (2019). Perceived social support and self-esteem in sexual violence victims. *Medical Journal of The Islamic Republic of Iran*, 33(19). <https://doi.org/10.34171/mjiri.33.19>

Ullman, S. E. (2010). *Talking about sexual assault: Society's response to survivors*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/12083-000>

Ullman, S. E., & Najdowski, C. J. (2009). Revictimization as a moderator of psychosocial risk factors for problem drinking in female sexual assault survivors. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs*, 70, 41–49. <https://doi.org/10.15288/jsad.2009.70.41>

Van den Berg, C. (2016, augustus 1). *Zicht op zeden*. www.nscr.nl. <https://nscr.nl/zicht-op-zeden/>.

Wan, L.P., Yang, X. F., Liu, B. P., Zhang, Y. Y., Liu, X. C., Jia, C. X., & Wang, X. T. (2022). Depressive symptoms as a mediator between perceived social support and

suicidal ideation among Chinese adolescents. *Journal of Affective Disorders*, 302, 234–240. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2022.01.061>

Wright, C. V., & Fitzgerald, L. F. (2007). Angry and afraid: Women's appraisal of sexual harassment during litigation. *Psychology of Women Quarterly*, 31, 73–84. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2007.00332.x>

Wylie, R. C. (1989). *Measures of Self-concept*. University of Nebraska Press. https://books.google.nl/books?id=GqcH1liqSV0C&printsec=frontcover&hl=nl&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Yuan, G., Shi, W., Lowe, S., Chang, K., Jackson, T., & Hall, B. J. (2021). Associations between posttraumatic stress symptoms, perceived social support and psychological distress among disaster-exposed Chinese young adults: A three-wave longitudinal mediation model. *Journal of Psychiatric Research*, 137, 491–497. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2021.03.036>

Bijlage A

Tabel A1

Onafhankelijke t-toets fysieke SGG (seksueel grensoverschrijdend gedrag) (N = 284)

		Levene's Test				T-test for Equality of Means				95% Confidence Interval of the Difference	
		for Equality of Variances				Significance					
		F	Sig.	t	df	One-sided p	Two-sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
Fysieke SGG	Equal variances assumed	21,197	<.001	-5,347	282	<.001	<.001	-,29000	,05424	-,39676	-,18324
	Equal variances not assumed			-6,972	162,110	<.001	<.001	-,29000	,04160	-,37214	-,20786

Tabel A2

Onafhankelijke t-toets fysieke aandacht (N = 284)

		Levene's Test				T-test for Equality of Means				95% Confidence Interval of the Difference	
		for Equality of Variances				Significance					
		F	Sig.	t	df	One-sided p	Two-sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
Fysieke aandacht	Equal variances assumed	24,222	<.001	-6,346	282	<.001	<.001	-.52439	.08264	-.68705	-.36172
	Equal variances not assumed			-7,637	134,867	<.001	<.001	-.52439	.06866	-.66019	-.38859

Tabel A3*Onafhankelijke t-toets seksuele dwang (N = 284)*

		Levene's Test				T-test for Equality of Means				95% Confidence Interval of the Difference	
		for Equality of Variances				Significance					
		F	Sig.	t	df	One-sided p	Two-sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
Seksuele dwang	Equal variances assumed	17,643	<.001	-2,977	282	.002	.003	-,15102	,05073	-,25088	-,05117
	Equal variances not assumed				-4,130	190,076	<.001	<.001	-,15102	,03657	-,22315

Tabel A4

Onafhankelijke t-toets sociale steun (N = 284)

		Levene's Test				T-test for Equality of Means				95% Confidence Interval of the Difference	
		for Equality of Variances				Significance					
		F	Sig.	t	df	One-sided p	Two-sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
Sociale steun	Equal variances assumed	,816	,367	-1,241	282	,108	,216	-10363	,08352	-,26803	,06076
	Equal variances not assumed			-1,165	90,039	,124	,247	-10363	,08896	-,28036	,07310

Tabel A5

Onafhankelijke t-toets zelfvertrouwen (N = 284)

		Levene's		T-test for Equality of Means				95% Confidence Interval of the Difference		
		Test for Equality of Variances		Significance						
		F	Sig.	t	df	One-sided p	Two-sided p	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower Upper
Zelf-vertrouwen	Equal variances assumed	,082	.775	2,573	282	.005	.011	,33319	,12951	,07826 ,58812
	Equal variances not assumed			2,588	98,531	.006	.011	,33319	,12876	,07769 ,58868

Bijlage B

Tabel B1

Frequentie ongewenste fysieke seksuele aandacht zonder genderspecificatie

		N	Percent	Percent of Cases
Ongewenste fysieke seksuele aandacht	Item 1			
		149	15,2%	58,4%
	Item 2	157	16,0%	61,6%
	Item 3	114	11,6%	44,7%
	Item 4	142	14,5%	55,7%
	Item 5	189	19,2%	74,1%
	Item 6	231	23,5%	90,6%
Totaal		982	100,0%	385,1%

Item 3, 4 en 6 betreffen ongewenste fysieke seksuele aandacht. Item 1, 2 en 5 betreffen ongewenste niet-fysieke seksuele aandacht.

Tabel B2

*Frequentie ongewenste fysieke seksuele aandacht meer dan één keer ervaren, met
genderspecificatie*

Gender			N	Percent	Percent of Cases
Man	Ongewenste				
	fysieke seksuele aandacht	Item 1	50	16,5%	82,0%
		Item 2	49	16,2%	80,3%
		Item 3	47	15,5%	77,0%
		Item 4	47	15,5%	77,0%
		Item 5	52	17,2%	85,2%
		Item 6	58	19,1%	95,1%
	Totaal		303	100,0%	496.7%
Vrouw	Ongewenste				
	fysieke seksuele aandacht	Item 1	98	14,6%	51,0%
		Item 2	106	15,8%	55,2%
		Item 3	66	9,8%	34,4%
		Item 4	94	14,0%	49,0%
		Item 5	136	20,2%	70,8%
		Item 6	172	25,6%	89,6%

	Totaal		672	100,0%	350,0%
Anders/ dat wil ik niet zeggen	Ongewenste				
	fysieke	Item 1	1	14,3%	50,0%
	seksuele				
	aandacht				
		Item 2	2	28,6%	100,0%
		Item 3	1	14,3%	50,0%
		Item 4	1	14,3%	50,0%
		Item 5	1	14,3%	50,0%
		Item 6	1	14,3%	50,0%
	Totaal		7	100,0%	350,0%

Item 3, 4 en 6 betreffen ongewenste fysieke seksuele aandacht. Item 1, 2 en 5 betreffen ongewenste niet-fysieke seksuele aandacht.

Tabel B3*Frequentie seksuele dwang meer dan één keer ervaren, zonder genderspecificatie*

		N	Percent	Percent of Cases
Seksuele dwang	Item 1	255	20,7%	91,1%
	Item 2	261	21,2%	93,2%
	Item 3	211	17,2%	75,4%
	Item 4	258	21,0%	92,1%
	Item 5	244	19,9%	87,1%
Totaal		1229	100,0%	438,9%

Tabel B4*Frequentie seksuele dwang meer dan één keer ervaren, met genderspecificatie*

Gender			N	Percent	Percent of Cases
Man	Seksuele dwang	Item 1	61	20,8%	98,4%
		Item 2	58	19,8%	90,5%
		Item 3	56	19,1%	90,3%
		Item 4	58	19,8%	90,5%
		Item 5	60	20,5%	96,8%
	Totaal		293	100,0%	472,6%
Vrouw	Seksuele dwang	Item 1	192	20,7%	88,9%
		Item 2	201	21,7%	93,1%
		Item 3	154	16,6%	71,3%
		Item 4	198	21,3%	91,7%
		Item 5	183	19,7%	84,7%
	Totaal		928	100,0%	429,6%
Anders/ dat wil ik niet zeggen	Seksuele dwang	Item 1	2	25,0%	100,0%
		Item 2	2	25,0%	100,0%
		Item 3	1	12,5%	50,0%
		Item 4	2	25,0%	100,0%

	Item 5	1	12,5%	50,0%
Totaal		8	100,0%	400,0%

Bijlage C

Tabel C1

Model summary regressieanalyse met interactie

R	R-sq	MSE	F	Df1	Df2	p
,434	,189	,699	7,729	8,000	266,000	<,001